

Predsednikova poslanica o denarju-Sprememba na Kubi

V PONEDELJEK PODAL PREDSEDNIK KONGRESU CELOTNI SVOJ NAČRT O UREDITVI VPRAŠANJA DOLARJA. — O TOZADEVNI POSLANICI VLADALA DO OBJAVE NAJSTROŽJA TAJNOST, DA SE PREPREČI ŠPEKULACIJA V EVROPI.

Washington, D. C. — Ko je ob otvoritvi kongresnega zasedanja prečital predsednik Roosevelt svojo poslanico, jih je bilo mnogo, ki so bili nad njo razočarani; niso namreč našli v njej zadostne razlage o predmetu, ki jih je najbolj zanimal, namreč o vprašanju dolarja in o tem, kako namerava predsednik urediti njegovo vrednost. Tega vprašanja kot takega se predsednik tedaj sploh ni dotaknil; le s par besedami je omenil nakupovanje zlata in pa, da inozemstvo še ni pripravljeno, da bi se denar stabiliziral. Ugibalo se je že tedaj, kaj je vzrok, da je predsednik ta predmet v svoji poslanici takorekoko prezrl; saj je vendar tako važen, da bi ga bil moral postaviti na prvo mesto.

Ta ponedeljek se je šele razvil vzrok za tedanji predsednikov molk o tem vprašanju. Ta vzrok je bil, ker je smatral predsednik to vprašanje za tako važno, da mu je hotel posvetiti posebno poslanico. Ta poslanica je bila v ponedeljek prečitana zbranim kongresnikom obeh zbornic.

Do trenutka, ko je bila prečitana poslanica, je vladala o njej najstrožja tajnost. Vedelo se je o njej samo, da je izredne važnosti in da bo v njej predsednik očitno celotni svoj denarni program in bo zahteval še večjo moč od kongresa za se, da ta program izpelje.

V nedeljo zvečer je poklical predsednik k sebi bančni in denarni odbor obeh zbornic. Kaj se je razpravljalo na tej konferenci, se ni moglo niti najmanj zvedeti; nekateri od navzočih so omenili, da jim je predsednik zahteval strogo molčevost, kajti, ako bi se le par ur prej zvedelo, o čemer se je razpravljalo, bi se s tem dal prilika za najbolj divje špekulacije na borzah v Londonu in Parizu; ti borzi se namreč zaradi razlike časa odprte pet ur prej kakor borza v New Yorku.

Poslanica o ureditvi vprašanja dolarja je bila namenjena bolj prebivalstvu cele dežele kakor kongresu samemu. Na vse mogoče načine se je ugibalo v nedeljo, kaj je predsednikov načrt. Gotovega se ni moglo nič izvedeti in zato ni preostalo drugega, kakor, da se potrpežljivo počaka do ponedeljka.

NASTOP PROTI SUHAČEM V TEXASU

San Antonio, Texas. — Proti-prohibicijske organizacije so podvzele borbo, da se napravi konec strogemu suhaškemu zakonu, ki je v veljavi v tej državi, in trdijo, da je bil tozadevni amandment k državni ustavi leta 1919 sprejet neveljavnim potom in da bodo zahtevali njegovo odpravo. Ta amandment je skrajno strog in določa drastične kazni celo za najmanjše prestopke. Bil je sprejet z nezadostno večino 19,000 glasov. Neposredni povod za točasni nastop "mordrih" je dala aretacija nekoga G. Rickarda, ki je bil vtaknjen v zapor, ker je imel pri sebi

GRAU MARTIN ODPSTOPI

Predsednik se moral podati pritisku opozicije. — Zaplemba premoženja ameriškega podjetja.

Havana, Kuba. — Na Kubi je zopet nastala v vladi izprememba. Dosedanji predsednik, Grau San Martin, se je sicer dolge mesece upiral močni opoziciji in se krčevito držal na krmilu vlade, a končno je postal pritisk le prevelik in popuščati je moral čimdalje bolj. Najprej je pred par tedni objavil, da bo ostal na vladi do 20. maja; opozicija je proti temu dvignila hrup in zahtevala takojšnjo resignacijo. Podati se je moral nato in je obljubil, da bo odstopil 24. februarja. Tudi s tem ni bila opozicija zadovoljna in je ponovila svojo zahtevo: "Takoj". Močnim nasprotnikom predsednik več ni mogel kljubovati in izpolnil je njih zahtevo ter je v ponedeljek jutraj objavil svojo resignacijo.

Kakor opozicija izjavlja, Grau San Martin ni bil sposoben za predsednika. Bil je slabotnejši in do skrajnosti nepriljubljen in potrebno je zato bilo, da se dežela iznebi njegovega vodstva in postavi na njegovo mesto bolj sposobno osebo. Namera opozicije je, da se sestavi nova vlada, in sicer taka, ki bo uživala dovolj naklonjenosti od strani ljudstva, da se bo moglo na ta način pričakovati nje priznanje od Zed. drž. Kako bo vlada sestavljena, se ni moglo v naprej ugotoviti; domnevalo pa se je, da bo v njej prevladovala levičarska večina.

Dan pred svojo resignacijo je predsednik izdal odredbo, da se zapleni premoženje, vredno sto milijonov dolarjev, ameriškega podjetja Cuban Electric Co. Ker je podjetje zavrnilo zahteve svojih delavcev, so ti stopili v stavko, vsled česar je bil v nedeljo skozi šest ur večji del otoka brez elektrike, plina, cestne železnice, telefona itd., dokler ni vlada z gori omenjeno odredbo posegla vmes.

DOHODKI IZ PIJAČ

Washington, D. C. — Kakor izkazuje poročilo zakladniškega departamenta, je v decembru prišlo v vladno blagajno nad 19 milijonov dolarjev na davkih iz raznih pijač. Med temi stoji v prvi vrsti žgane pijače z osem in pol milijoni, za njimi pride pivo s sedem in pol, na kar sledi vino.

steklenico žganja. Kljub temu, da je prebivalstvo te države splošno nasprotno suhaškemu amandmentu, ga ne bo mogoče navadnim potom odpraviti do leta 1935, kajti leta 1933 je bil neki amandment sprejet in po državni ustavi se smejo sprejemati amandmenti samo vsaki dve leti.

LA GUARDIA OB NASTOPU ŽUPANOVANJA

Slika kaže novega župana mesta New York, ko je ob svojem nastopu 1. januarja, podpisoval prisego vpricho nekoga sodnika, člana vrhovnega sodišča države New York. Navzoča je tudi županova soproga.

MUSSOLINI O ROOSEVELTU

Pravi, da njegovi načrti kopirajo fašizem.

Rim, Italija. — Oglasil se je Mussolini in povedal svoje mnenje o predsedniku Rooseveltu in o njegovih "denarnih manevrih", kakor se je izrazil. Kakor se razvidi iz njegovega govora, ki ga je imel v nedeljo pred senatom, ne pričakuje od Rooseveltovega načrta posebnih uspehov, posebno, da ne bo stalno dvignil cen. Sploh pa, je dejal, si je Roosevelt izposodil svoje načrte od fašistične Italije.

MRS. KREMESC OPERIRANA

Mrs. Mary Kremesc, soproga našega uglednega slovenskega pionirja Mr. Martina Kremesc, ki je bolehal že več tednov, se je morala po zdravni. nasvetu podvreči težki operaciji na glavi, katera je bila izvršena zadnji četrtek v Willard Frances bolnišnici, kjer se nahaja. Ker je bila operacija težka in nevarna je Mrs. Kremesc še vedno v kritičnem stanju, vendar upati je, da bo operacijo uspešno prešla in da se čimprej vrne na svoj dom, kar ji vsa nasebina iskreno želi!

MISS MARGART BARRETT UMRLA

Vsi starejši Slovenci v Chicagu so dobro poznali Miss Margaret Barrett, rodno Irka, sestra uglednih Barrett bratov, ki sta zavzemala oba, tako pok. Charles, ki je umrl pred dvema letoma, kakor še živi brat George, odlična mesta v političnem življenju mesta Chicage in okraja Cook. V četrtek je sedela v nekem uradu, Halsted ul., kjer je, ko je nenadoma zadel mrtvoud in umrla. Ne ure ne dneva ne več, je bil njen nepričakovan slučaj. Miss Barrett je bila dobra katoličanka, slovenski cerkvi sv. Stefana je rada dala marsikatero podporo. Kot uplivna žena v politiki je tudi marsikateremu našemu človeku pomagala. Njen pogreb se je vršil ob veliki udeležbi v ponedeljek dopoldne iz cerkve sv. Pija na Ashland avenue. Pokojnici R.I.P.!

KRIŽEM SVETA OBRAVNAVA O UMORU

— Ženeva, Švica. — Mednarodni delavski urad se obširno bavi s problemom, ki je nastal zacije Azije, zlasti Japonske, vsled pospeševanja industrijali.

Problem je nastal vsled tega, ker japonsko blago vsled nizkih delavskih plač nevarno konkurira z evropskim. — Winnipegosis, Man. — Temeljito se preiskuje cela pokrajina za pogrešanimi aeroplanom, v katerem sta že v ponedeljek preteklega tedna odletela ameriška plesalka Fay Baker in njen pilot iz The Pas, Man., proti Winnipegu, a se od tedaj več ni slišalo o njih.

ČUDEN VZROK ZA RAZPOROKO

San Francisco, Cal. — Pri sodišču je neka Mrs. M. V. Baker vložila tožbo za razporoko in pri tem omenila, da bi do poroke, ki se je izvršila pred dvema letoma, sploh ne smelo priti. Ona da ni marala poročiti svojega moža, vendar je na njegovo neprestano nagovarjanje privolila v toliko, da bo sicer šla v cerkev, toda on ne sme priti, da on izgledalo, kakor da jo je on zapustil. Mož pa "pogodbe" ni držal in tako se je kljub njeni volji morala poroka izvršiti.

PREISKUJEJO LINDBERGHOVE DOHODKE

Washington, D. C. — Senatski odbor, ki preiskuje pogodbe, katere je sklenil prejšnji generalni poštni mojster Brown z letalskimi družbami za prevoz zračne pošte, o čemer je bilo obširneje poročano pretekli teden, se je zdaj spravilo na delo, da preišče tudi dohodke tistih, ki so uživali Brownovo posebno naklonjenost pri oddajanju pogodb. Gre za to, ali so plačali vse svoje dohodninske davke. Med temi je v prvi vrsti seveda Brown sam, za njim pa pride znani letalec Lindbergh in nato tudi sin bivšega predsednika, H. Hoover, Jr. Brown bo tekom tega tedna poklican na odgovor glede nerednosti pri pogodbah, karja tudi glede tega, ker je ob zaključku svojega urada sezgal uradno korespondenco.

Ne pozabite omeniti, komu želite pokloniti svoje glasove, ko pošiljate za naročnino!

Iz Jugoslavije.

VELIK POŽAR V OREHOVLJAH PRI KRANJU UPEPELIL LEPO KMETSKO DOMAČIJO. — TRAGIČNA USODA KOMAJ 38-LETNE SLUŽKINJE PRI SREDIŠČU. — SMRTNA KOSA. — NOVICE IN VESTI IZ STAREGA KRAJA.

Orehovlje — nesrečna vas

Kranj, 20. dec. — V noči od ponedeljka na torek je na neznan način nastal ogenj na posestvu Ansove domačije v Orehovljah, majhni vasi med Britofom in Predosljami. Radi opeke in debelo zapadlega snega, ogenj dolgo časa ni mogel najti duška izpod strehe, ko pa si je poiskal izhod, je s tem hujšo silo udaril ven in v kratkem času zajel vse podstrežje na gospodarskem posloplju in na hiši. Bil je strašen prizor, ko je zagorelo vse poslopje v dolžini skoro 50 m. Panika je zavladala v vasi, ko je ogenj vrgel ljudstvo iz globokega spanja sredi noči. — Prvi so prihiteli na kraj požara sosedja Celar, Tabor in Fende, ki so spustili živino iz hleva in prašiče iz svinjaka. Rešili so tudi starega Ansovega očeta, ki je spal v hlevu in bi se bil skoro zadušil. Izmed domačih je ogenj prva opazila stara mati, ki je zagledala zunaj kravovo zarjo in se je vsa v strahu splazila ven na dvorišče, kjer je ogenj divjal z nebrzdano silo in je bilo pri reševanju že nekaj ljudi. Hitro je sklicala domače, da so se rešili. Gospodarja ob času požara ni bilo doma. Odsel je že v ponedeljek opoldne na Zirovnico in se je vrnil domov v torek popoldne ter našel v razvalinah vso domačijo.

Sosedje, ki so prihiteli na pomoč, so najprej gasili z vaškimi cevni napeljanimi na vodovod. Radi mraza so pa vse čevlji pokale. Iz Britofa so prihiteli gasilci, iz Predoselj pa nekateri posamezniki. Mraz je oteževal gašenje. Iz gospodarstva poslopja so poleg živine rešili samo en voz, iz hiše pa pohištvo. Vse drugo je postalo plen ognja. Zgorela je vsa krma za živino, vozovi, vse orodje, motor, slamoreznica, mlatilnica, cirkularka, vsa oprema, na hiši je zgorela vsa zaloga žita. Smrtono nevarna je bila borba z ognjem, mrazom, dimom in snegom. Posrečilo se je ohraniti vsaj strop nad glavno izbo, da bo družina lahko doma stanovala. Žalostni bodo zanj božični prazniki in žalostna letošnja zima, predno zraste nov krov nad hišo.

Stara mati je pripovedovala, da je to že četrti požar pri Ansovi hiši, odkar ona pomni. Pred 45 leti je živel v vasi slaboumen fant, ki je drugo za drugo požgal vse hiše v vasi, da nobena ni stara več ko 60 let. Kdor se mu je količkar zamermil, temu je požgal. Dolgo časa ga niso mogli izslediti. V tem oziru so tedaj Orehovlje zelo nesrečna vas.

Na poti v domovinsko občino umrla

Središče, 17. dec. Veselko Marija, 38-letna služkinja, je v svojih zdravih, mladih letih služila v tuk. okolici, največ pri

samih trdnih gruntarjih. Ker ni štedila s svojimi telesnimi močmi, so jo povsod radi imeli. Toda z leti jo je zdravje zapustilo, postala je božastna. Kot take so se začeli ljudje braniti, njen dom je postala cesta. Reva je tavalja iz kraja v kraj, dokler je ljudje niso našli te dni onemoglo na cesti v Pušencah. Pobrali so jo ter prepeljali v njeno domovinsko občino, Vodrace, a prvo noč je našla zavetje pri neki revni družini v Godenincih, toda ko so jo drugi dan hoteli izložiti na njej določenem zadržnem bivališču, so ugotovili, da jim je med potjo umrla. Mrtvašnica središkega pokopališča ji je nudila zadnje stanovanje, med tem, ko je kot "Cankarjev hlapec Jernej" zastoj iskala v življenju svoje pravice. Upamo, da jo je našla pri Onem, ki ne pozna razlike med stanovi in razredi.

Mlin se je potopil

Iz Zobovca pri Ptujur poročajo, da se je na Dravi potopil mlin Alojzija Tementa v Zobovcih. Ker se je to zgodilo ponoči, ni bilo človeških žrtev. Mlin se je potopil zaradi tega, ker je v zunanjo izmed obeh ladij, na katerih počiva mlin, in ki je bila že precej trhla, vdrla voda. Z ladjo vred se je potopil delno tudi mlin in z njim vred tudi precej žita.

Nenavadna nezgoda v Ljubljani

18. dec., tako poročajo iz Ljubljane, ko se je vršil pogreb, je na cesti Sv. Petra nenadno od strani pridirjal splašen konj posestnika Selana iz Bizovika in se zaletel naravnost v mrtvaški voz in ga prevrnil. Na vozu, ki ga je vozil splašen konj, je sedela 37-letna Marija Selanova, ki je dobila resne poškodbe, da so jo morali peljati v bolnico. Razbit je bil mrtvaški voz in krsta s pokojnikom je padla na tla. Nenavaden dogodek je napravil na številne pogrebee težak utis.

Nesreča

Savinjski vlak, ki je vozil iz St. Petra proti Zalcu je na nekem prehodu zadela v kmečki voz, naložen z deskami in ga deloma razbil. Na vozu je sedel voznik Karel Ažman iz Letuša, ki je bil težko poškodovan odpeljan v celjsko bolnico.

Eksplozija v sobi

Pred okrožnim mariborskim sodiščem se je zagovarjal 23-letni Vladimir Bogme iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju, ker mu je v sobi posestnika Jožefa Pišek, 30. julija eksplozirala možnar, katerega je nabijal in je bilo s tem v življenjski nevarnosti več oseb, ki so se nahajale v sobi. Radi neprevidnega ravnanja je bil Bogme obsojen na 14 dni zapor, po- gojno na 2 leti.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Kraj in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891.

Established 1891.

Ishaja vsak dan razra nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.

EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

Address of publication office:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telephone: CANAL 5544

Phone: CANAL 5544

Naročnina:

Subscription:

Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		For Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Verax:

Uničevanje rodilnosti iz zdravstvenih razlogov

Z dnem 1. januarja letos je prišel v Nemčiji v veljavo poseben zakon o preprečitvi nezdravega zaroda. Po tem zakonu bodo z operacijo iz evgeničnih razlogov uničili rodilnost pri vseh takih, kjer je po izkušnjah zdravniške znanosti velika verjetnost, da bodo rodili le nezdravi in manj vredni zarod. Seveda mora takšno mnenje podati izveden zdravnik po vestni preiskavi in ga mora potrditi nalašč za to postavljenno posebno sodišče. Pacient ima pravico, da se pritoži še na prizivno sodišče, katerih je v ta namen v državi postavljenih 27. Po pritrilni razsodbi apelacijskega razsodišča bo kandidat za sterilizacijo brezpogojno operiran tudi proti lastni volji in če treba s silo, razven, ako se umakne iz javnega življenja v kak zavod, kjer je vsaka prokreacija izključena. Zakon, ki šteje 18 paragrafov, našteva imenoma boleznii, radi katerih bo državna oblast zahtevala sterilizacijo: umobolnost, schizofrenija, dedna božjast, deden vidov ples, dedna gluhonemost, težke telesne okvare in težak alkoholizem. Po približnostnem računu jih je v državi do 400.000, ki bodo s tem zakonom prizadeti.

Mnogi evgeniki, to je zdravniki, ki se pečajo s higieno človeškega rodu, so nad nemškim narodnosocialističnim zakonom naravnost navdušeni. Smatrajo ga za velik uspeh evgenike in mislijo, da bi bilo za človeštvo velika dobrota, ko bi v tem oziru Nemce posnemali tudi po drugih državah. V svoj prilog navajajo več razlogov. Predvsem opozarjajo na obči pojav, da imajo baš manj vredni bodisi v zakonu bodisi izven zakona navadno celo številnejše potomstvo kakor normalni ljudje, kar utegne imeti za posledico, da bo splošen duševni in fizični nivo avropa polagoma tako padel, da ne bo več zdržal tekme z drugimi krepkejšimi sosedi. Zato je, pravijo, dolžnost države, da s primernimi zakoni pravočasno prepreči, da ne pride tako daleč, da bi v narodni družini bilo toliko duševno in fizično manj vrednih, da bi zdravo in normalno prebivalstvo bilo ogroženo. Pri narodnih ne gre le za njih število, temveč tudi za njih vrednost. Zato naj se vlada ne plaši tudi pred tako brutalnimi zakoni, kakor je nemški, zlasti, ko se ve, da se s samo prepovedjo zakonske zveze, kakor imajo po nekaterih državah Severne Amerike uzakonjeno za manj vredne, nikakor ne pride do zaželjenega cilja.

Za nasilno sterilizacijo govore torej tehtni razlogi, ki se bodo zdeli veljavni in absolutno upravičeni zlasti še takim, katerim je rasa, narod, edina in izključna vrednota, da ne rečemo božanstvo, kamor štejejo tudi narodni socialisti v Nemčiji. Vendar pa fašizem v tem pogledu ni povsod enakega mnenja in je Nemce zelo zabolelo, ko je znan italijanski fašistični vodja na tozadevni predlog odvrnil: "Prepustimo to neumnost le kar drugim!" Pa tudi nemški fašisti ne morejo enostavno mimo senčnih strani, ki jih njihov evgeničen zakon za varstvo germanske rase vsebuje.

Brez dvoma je znanost danes že tako daleč napredovala, da bodo evgenične indikacije v največ slučajih točne. Če zdravniki kje predvidijo manj vredno potomstvo, se bo jako verjetno tako tudi zgodilo. Vendar o absolutni gotovosti ni mogoče govoriti. Nasprotno, človeštvo bi bilo oropano mnogih

izrednih genijev (n. pr. Mozarta!), ko bi v prejšnjih časih strašili podobni zakoni po svetu. Saj tudi zdravim in normalnim roditeljem ne more nihče z absolutno gotovostjo garantirati potomstva brez sleherne okvare, ko pa je znano, da imajo baš intelektualno visokostojeci roditelji mnogokrat otroke, ki jim v nikakem oziru ne delajo časti.

Že to je šibka stran nemškega zakona o prisilni sterilizaciji. Toda, kar je daleko važnejše in pomembnejše, je pa to, da država enostavno nima pravice poseči tako daleč v individualne pravice in svobodo svojih državljanov. Poedinec ima pravico, da ga država varuje pred poškodbami, kaj šele, da bi država sama smela napasti njegovo integriteto, dokler se z ničemer ni pregrešil. Tudi se ne more reči, da dela država proti bodočim zločincem in pohabljenem, ki jih bo morala vzdrževati. Dokler so še druga sredstva na razpolago, da se odvrne zio — in takšna sredstva so mogoča — ne sme država uporabljati načinov, ki tako zelo okrnijo človeško svobodo. V tem oziru je čisto nedvomno nauk tudi katoliške Cerkve, kakor ga podaja znana Pijeva okrožnica o krščanskem zakonu (31. dec. 1930). Enciklika izjavlja, da je proti vsakemu pravu in vsaki pravičnosti, ako se državi daje pravica, da se ljudem, ki so sicer za zakon sposobni, z operacijo jemlje rodno moč samo zato, ker je po zakonih in mnenjih znanosti tako dedovanja pričakovati malovreden zarod. Država nima direktne oblasti do telesnih organov svojih podložnikov. Prav tako ne sme ne iz evgeničnih ne iz katerihkoli drugih razlogov biti okvarjena integriteta človeškega telesa, ako ni krivde in s tem vzroka za kazni. Po tem nauku bi sterilizacija ne bila dovoljena niti v tem slučaju, ko bi prizadeti svobodno pristali na takšno operacijo.

Zakon o nasilni sterilizaciji pa ni le protinaraven, ampak je tudi nemoralen radi velike nevarnosti spolne podivjanosti, v kolikor se steriliziranci morejo brez vsega udajati spolni sli, ne da bi se bilo treba bati potomstva in s tem združenih stroškov. Nemški zakon bo pač preprečil za ceno protinaravnega, brutalnega akta rojstvo nekaj tisoč verjetno manj vrednih, bo pa istočasno dal povod za močno širjenje raznih spolnih bolezni, ki bodo kaj slaba pridobitev tega evgeničnega eksperimenta. Gotovo je blaznost grozna bolezen, toda za kaj potem smatrajo avtorji zakona n. pr. sifilis? Saj je znan izrek francoskega plemiča svojemu sinu, ki je odhajal v tujino: "Si vous ne craignez pas Dieu, craignez la verole." Obširneje pisati o tem, se nam zdi docela odveč.

Z vsem tem pa nikakor ni rečeno, da Cerkev ne bi cenila resnega prizadevanja evgenikov za izboljšanje fizičnega zdravja narodov. Nasprotno! Tudi Cerkev hoče zagotoviti usodo zdrave družine. Zahteva le, da se to ne zgodi na način, ki ga smatra za nedovoljenega. Enciklika pa sama opozarja, da bo dedno obremenjenim ljudem treba "pogosto zakon odsvetovati". Mislimo, da človek, ki je dedno obremenjen in ki kljub zdravniškemu mnenju, ki mu zakon iz evgeničnih razlogov nujno odsvetujejo, sklene zakonsko vez, — da tak človek tudi ne more biti brez moralne krivde. Čeprav prognoza ne more biti absolutna, kakor smo že omenili, je vendar pri današnjem stanju zdravniške vede dokaj verjetna. Čim bolj verodostojna je prognoza, tem večja je po našem mnenju tudi moralna krivda tistega, ki se po njej ne ravna.

Važnejši kot razni sterilizacijski zakoni so za zdrav narodov razvoj zakoni, ki pospešujejo dobro narodno gospodarstvo in odredbe, ki varujejo moralno in neokrnjenost krščanskega zakona. Kajti, da baš manj vredni zapuščajo številnejše potomstvo kakor zdravi in normalni ljudje, je abnormalnost in velika moralna in socialna bolezen naše družbe. Če bi ljudje naravno živeli, bi izpadla bojazen onih evgenikov, ki se boje, da bodo manj vredni prišli v večino med narodom, kajti narava sama skrbi za izbiro in izločitev manj vrednih. Seveda morajo zdravi in normalni storiti svojo dolžnost in se ne odrekati pravemu in bistvenemu namenu zakona: otrokom. Skrb države bodi, da bodo dani npravi in gospodarski predpogoji za zdravje družin, ker s takšno negativno plemensko higijeno, kakor je sterilizacijski zakon, ni za zdravje naroda še nič kaj prida storjenega.

V BOJ ZA NAŠEGA KANDIDATA

Evelth, Minn.

Sicer je novo leto že par tednov za nami, vendar želim vsem bralcem in naročnikom Amerikanskega Slovenca, da bi bilo za vse veliko bolj srečno in blagoslovljeno, kakor je bilo

zadnje. Pa tudi vsem tistim, ki še niso naročeni na naš katoliški dnevnik A. S. želim, da bi se v tej kampanji naročili, da ne bo naša Minnesota ostala zadaj, ker imamo tudi mi svojega kandidata Rt. Rev. Matija Bilban, iz Gilbert Minnesota. —

Torej vsi na pian! Kdor more

naj pomaga, da bo zmaga naša. Mrs. Kastelic se precej upira in se ne boji ne mraza ne slabega časa. Ona neče biti zadnja. Jaz bi ji tudi rada pomagala, pa sem bolj kruljeva in ona hitro ubira stopinje. Moja želja pa je, da bi vsaka slovenska hiša v Minnesoti imela naročen katoliški dnevnik Amerikanski Slovenec. Pomagajmo torej vsi našemu kandidatu s tem, da se naročimo na list in potem smo lahko prepričani, da bo zmaga na naši strani. — Torej rojaki, dajmo!

Ker že pisem, naj še povem, da je bilo pri nas o božičnih praznikih prav lepo. Rev. Aloisius L. Pirnat, nam je preskrbel, da je lahko vsakdo opravil svoje krščanske dolžnosti za ta Gospodov praznik, kdor ima le še iskrico ljubezni do Boga. Jako lepo je bilo videti, ko je toliko ljudi pristopilo k sv. obhajilu na božični dan. Cerkev je pa bila tako lepo ozaljšana, da smo kar gledali in šest sv. maše se je darovalo ta dan, ker je Father dobil še enega pomočnika. Tako so ljudje imeli dovolj prilike, da so se vsi lahko udeležili sv. maše. Za vse to gre hvala č. g. župniku Rev. A. L. Pirnatu, kateremu naj bo Bog plačnik! — Peveci in pevke so za božič tako lepo prepevali, da jih moramo samo najlepše pohvaliti in se jim zahvaliti. Peči so pa slovensko in angleško in oboje je bilo lepo, dasi za nas starejše je bilo vsekako najlepše slovensko, katerega najbolj razumemo. Da se je "Angelsko petje..." tako lepo razlegalo, se imamo zahvaliti Miss Margaret Primožič, organistinji in pa Miss Ahlep iz McKinly, voditeljici petja, kakor tudi pevcem in pevkam, katerim plačaj Bog!

Se nekaj moram povedati, namreč to, da bodo članice Matere družstva privedile dne 11. februarja v City Auditorium igro Čarovnica. Igra se bo privedla v korist naše cerkve. Zato*ste prošni vsi farani, da se gotovo udeležite te igre, ki bo jako zanimiva. Voditeljica igre je Miss Jennie Kastelic. Ona je tukaj rojena, pa ji dobro teče slovenska govornica in se ne sramuje slovenskega jezika. Ker se sliši, da igralce in igralke prav dobro uči, dajmo tedaj čast vsem, tako nji kot voditeljici, kakor tudi vsem igralcem in igralcem in napolnimo dvorano mestnega auditoria do zadnjega kotička, to jim bo v največje veselje in zadoščenje za trud, ki ga imajo z učenjem. Zagotovim vas, da bodo igralci in igralke nabolj zadovoljne s tem, ker to sem že sama izkusila, da smo bili vselej kadar smo igrali kako igro, najbolj zadovoljni takrat, ko je občinstvo prišlo kar najmoč v velikem številu. — Vstopnice k igri bodo po 40c za odrastle, za otroke pa po 15c. — Nikar ne rečimo, da je to predrago, ker gre vse za korist cerkve in naša sveta dolžnost je, da skrbimo za svojo cerkev in jo ob vsaki priliki podpiramo. Člani-

ce omenjena družstva bodo prodajale vstopnice po hišah. Razveselite jih s tem, da boste vstopnice povsod radi kupili, da bodo bolj z veseljem prodajale, igralci in igralke pa bolj z veseljem se učili in še z večjim veseljem potem igrali. — Pozdrav vsem naročnikom lista posebno pa našim Minnesotčanom.

Antonija Nemgar

KOŠ NOVIC IZ DETROITA

Detroit, Mich.

Že dolgo ni bilo ničesar slišati od nas. Veste, čakali smo, da se nabere kaj novic, in res se jih je nabralo cel koš, veselih in žalostnih.

Božične praznike smo prav veselo obhajali, pri fari sv. Janeza Vianeja. Pri polnočnici je bilo krasno petje, katero je spremljal na gosli naš bogoslovec George Rozman. — Veste, če bo on kedaj župnik, bodo morali farani tako plesati, kakor jim bo on godel. Pri nas smo imeli tudi župnika, ki smo morali tako plesati, kakor nam je on pel, pa nam je še sedaj dolgčas po njem.

Muhasta štoklja se je oglašila malo pred božičem, pri družinah F. Malnarich in Joe Rozman ter jim za božič pustila kaj ljubka darilca, vsakemu eno hčerko. Častitamo.

Na starega leta večer, smo se farani po navadi zbrali skupaj v dvorani sv. Janeza Vianeja ter tam pričakovali prihoda novega leta. Prepevali smo tam, kar se je dalo in sicer na dveh koncih naenkrat. Na enem koncu je bil kapelmajster naš znani faran Charles Perušek, — veste, za dvajset let se je pomladil, odkar se je oženil. Mislim, da ni pozabil nobene pesmi, ki jih je znal v svojih mladih letih. Na drugem koncu, pri bari je pa bil za pevovalca poznani policaj William Kobe, ki je s svojimi prijatelji žinjal "Sweet Adeline." Pa burke vam je uganjal, da ni bilo nikomur dolgočasno. — In ob 12 uri ponoči se je staro leto poslovilo od nas. Predstavljal ga je dobro znani rojak Charlie Prazen. Svojo vlogo je prav dobro igral, samo zagrinjalo je postalo naenkrat muhasto in ni hotelo pasti do konca, pa smo potem videli, kako je pozneje svoje kosti pobiral. — Novo leto je pa predstavljala šestletna Mary Krek. To vam bo še igralka, ko doraste.

Novo leto je bilo usodno za družino Math Praznik. Bil je namreč Mr. Praznik na veselici nekje na zapadni strani mesta, s svojo družino se je veselil in zabaval in na koncu voščil novo leto prijateljem in znancem. Petnajst minut po dvajseti uri se napoti k svojemu avtomobilu na drugo stran ceste, pa ga je neki neznan voznik nesrečno podrl na tla ter oddrvel. Za nezgodnim voznikom nimajo nikakega sledu, ker je takoj ugasnil luč nad licenčno tablico, da nihče ni mogel videti številk ter si jih zapomniti. Reveni Math Praznik, se je boril

med življenjem in smrtjo do 5. januarja, nazadnje ga je smrt zmaga. — Pokojnik je bil dobrega značaja in splošno priljubljen med tukajšnjimi rojaki, pa tudi med drugorodci, kar je spričal njegov pogreb, ki se je vršil iz cerkve sv. Janeza Vianeja dne 9. januarja. Zapušča žalujočo soprogo in 3 hčere, katerim izrekamo globoko sožalje nad izgubo. Tebi Matija, kot prijatelju pa zapišem sledeče vrstice;

Matii slovenska te je rodla,
Zemlja svobodna te je zagrnila.

Truplo počiva v zemlji
zdaj,

Duša naj uživa pa sveti raj!

Steve Potočnik

SMRTNA KOSA V MINNESOTI

Ely, Minn.

V naši naselbini je 8. januarja preminula poznana vdova Mrs. Jos. Milkovich. Pogrebni imel v oskrbi rojak pogrebnik Mr. Štefan Banovec. — Večni mir naj bo pokojni in sveti naj ji večna luč. J. P.

PRVA VELIKA SLAVNOST PROSLAVE 40-LETNICE K. S. K. J.

Milwaukee-West Allis, Wis.

V jednotinem Glasilu št. 48 sem omenil, da bodo tukajšnja lokalna društva KSKJ. pod pokroviteljstvom organizacije združenih društev KSKJ. priredila veliko skupno slavnost dne 28. januarja 1934 v South Side Turn dvorani.

Sporazumno z glavnim odborom naše Jednote se bo gori omenjeni prireditvi vključilo med drugim tudi proslavo 40-letnice KSKJ., prve in najstarejše podporne organizacije v Ameriki.

Za tako pomembno in veliko proslavo je predpripravljeno delo že v povoljnem teku. Peveci se pripravljajo za ubrano petje, govorniki za govor, igralci za igro, muzikanti za godbo; tako tudi naše sestre kuharice ne bodo izostale; obljubujejo že danes, da bodo s svojo kuhinjsko umetnostjo vse udeležence zadovoljile.

Ta dan bo prvič v zgodovini tudi nastopila mešana godba, igrali bodo namreč naši slovenski izvežbani godci iz Koroške, Gorenjske, Dolenjske in Štajerske.

Ves program te slavnosti še ni do cela sestavljen. Kot je do sedaj znano bo slovesna sv. maša ob 11. uri dopoldne v slovenski cerkvi Marije Pomočnice v West Allisu. Po cerkvenem opravilu bo kosilo za glavne uradnike in zunanje goste v prostorih sobrata in sestre J. Kindishmana na 6409 West Greenfield Ave. Vsled tega so vsi zunanji gostje že danes prošeni, da bi podpisnemu kmalu naznanili svojo udeležbo, da bomo mogli pripraviti kosilo za vse.

Popoldanski program se prične točno ob 2. s petjem, govori in deklamacijami; zvečer (Dalje na 3. strani.)

TARZAN, GOSPODAR DŽUNGLE

(80)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Veličanstvo Lord Tarzan, kakor je vitez Berttram klical Tarzana, in vitez Bertram, sta počasi jahala konja proti mestu Nimr. Bertram je hotel, da Prince Gobred čimprej vidi novega gosta. Obenem je pa tudi želel, da bi oba videla konc turneje. Oborožena z meči in sulicami sta jezдила dolh proti gradu in ravno opazila, kako je kralj Bohun izvršil svoje nečestno delo.

Od daleč je Sir Bertram opazil, da se je nekaj zgodilo med bojujočimi se vitezi, zato je pognal konja v dir. Tarzan mu je vestno sledil na konju, radoveden kaj bo. "Zlomka!" zakriči Bertram. "Greš z menoj Lord Tarzan, da pomagamo naši princezi?" — Kot v odgovor je Tarzan spodbedel konja, da je dirjal poleg Bertramovega in skupaj sta nadaljevala pot v divjem diru.

Daleč naprej pred njimi je dirjal na konju Jimmy Blake. Oblaki prahu so mu zastirali pogled, vendar je opazil, da se čim bolj približuje Bohunovim vitezom-ugrabiteljem, ki so ukradli princezo. Oba, on in njegov zvesti konj, sta bila pokrita s prahom, kar mu je bilo v srečo, da ga niso Bohunovi spoznali, ko je pridiral med nje, ker so bili tudi oni pokriti s prahom.

Zavit v oblake prahu, se je Blake približal Bohunovim ugrabiteljem in se, kakor bi bil eden izmed njih, pomešal med nje. Nihče ga ni spoznal, da je tujec. Ne daleč pred seboj je zagledal, da so vitezi jezдили v skupinah in je mislil, da bo morda kje zagledal med njimi princezo. Zapodil se je med nje in jo res opazil pred enim vitezom na konju. Naglo je prijezdil k njima.

Denarne pošiljatve

v stari kraj pošiljam točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. Vsled vedno menjajoči se ceni valutam računamo za pošiljke po ceni istega dne, ko prejmemo denar. Včeraj so bile naše cene:

Dinarji:	Za izplačila v dolarjih:		
Za \$ 3.00.....	120 Din	Za \$ 5. pošljite.....	\$ 5.75
Za \$ 5.00.....	210 Din	Za \$ 10. pošljite.....	\$10.85
Za \$ 10.00.....	430 Din	Za \$ 15. pošljite.....	\$16.00
Za \$ 11.50.....	500 Din	Za \$ 25. pošljite.....	\$26.00
Za \$ 22.65.....	1000 Din	Za \$ 40. pošljite.....	\$41.25

Vsa pisma in pošiljatve naslovite na:

John Jerich

(V pisarni Amerikanskega Slovenca)

1849 W. CERMAK RD.

CHICAGO, ILL.

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR.

- 21 Nedelja — Neža, dev., muč.
22 Ponedeljek — Vincenc, muč.
23 Torek — Zaroka M. D.
24 Sreda — Timotej, škof.
25 Četrtek — Izpreobr. Pavla.
26 Petek — Polikarp, škof.
27 Sobota — Janez Zlatoust.

Rev. J. C. Smoley:

TRETJA NEDELJA PO SV. TRESH KRALJIH

Ježus se je čudil! Redko, da se nam poroča v evangeliju taka beseda iz človeško-duševnega Gospodovega življenja. Zakaj se je pa čudil Gospod? O velikosti, trdnosti vere, ki se je javila v besedah rimskega stotnika. Tako neomejeno, čisto zaupanje v dobrotljivost in moč Mesijevo je Gospodu padlo. Ugotovil je redkost tako velikega zaupanja: "Resnično vam povem, tako velike vere v Izraelu nisem našel."

Grozi prihodnja sodba, grozi večno pogubljenje, ob horizontu se blika in grmi. "Toda jaz vam pravim: Mnogo jih bo prišlo od vzhoda in zahoda in bodo prišli v božje kraljestvo; sinovi kraljestva pa bodo vrženi v vnanjo temo."

Dragi moji, to grmenje, ta sodba "sinov in hčera kraljestva", sodba nas, ki smo otroci katoliške cerkve, ni nikoli prenehala v zgodovini Jezusovega kraljestva na zemlji. Nadaljuje se bridko-zalostno in pretresljivo tudi v naših dneh.

Mnogo jih je, ki so krščeni, so birmani, pa nimajo več one velike, trdne vere, kakor jo je imel rimski stotnik, kakor jo imajo mnogi "pogani" našega časa, ki v ponižnosti, veselju in čudovitem zaupanju prihajajo k Gospodu.

In ta velika vera edina vidi čudeže. Vera vidi in spozna povsod božjo dobrotljivost in moč.

V nas, otrocih nove dobe, je vsled napuha, vsled ošabnosti, postala v naših dušah nekaka praznosta. In ta blaziranost bo pokončala vso netranjo vero. Zato pa je toliko obupa, toliko nezadovoljnosti med svetom...

"Ako hočeš, me moreš očistiti!" Otroško-pobožno, mirno in zaupno je prosil gobavec. In tako zaupanje ne ostane nikoli brez plačila. V obeh slučajih zemske bede se je izkazal Gospod kot pomočnika.

In tako bodi današnja nedelja praznik vere v človeški potrebi. Oznanja naj nam: Vera bo zmagala; nebesa nam bodo dala, kar pričakujemo in česar prosimo.

Stojimo še v prvem mesecu letošnjega leta. Cerkev nas hoče opozoriti v vzvišenejšem pomenu nedeljske liturgije na to, da se oborožimo za celo leto, oborožimo s trdno, neomahljivo vero v Gospodovo moč in dobrotljivost.

Pred nekako osmimi leti je umrla ena največjih igralk sveta (Eleonora Duse). V slabotno-nežnem telesu je nosila silnega duha, posebno pa vero v svojo umetnost. In s to trdno, naravno vero je premagala svojo bolezen, svojo slabost, kateri bi bili drugi že sto- in stokrat podlegli. Vliha se ji je kri, in zdravnik ji ni dal nikakega upanja več na ozdravljenje — čez nekoliko dni je bila zopet na odru. Bila je otrok sveta — toda trdna vera v njen ideal, v njen poklic je napravila iz njenega življenja nekaj velikega.

In nazadnje je našla po mnogih zmotah in blodnjah zopet vero svojih otroških let, z njo pa tudi novo versko življenje. In ko se je borila v svojih dvomih za to vero, je prišel pobožni katoliški pesnik Pavel Claudel, največji živeči francoski pesnik, k nji in ji rekel: "Le molite!" In ona je rekla: "Kako globoko vero morate imeti, ko pravite k meni: Molite!"

Da, globoka, močna, silna vera lahko moli, ona užge luč življenja, išče pomoči in tolažbe z nebes. Ona umetniška duša je prišla od modernega brezverstva k veliki, močni veri, ki je sijajno premagala vse preskušnje zadnjih dni njenega življenja.

LEVI ZA FILME

Skupina mladih levov, ki so namenjeni za Hollywood, da postanejo filmski "igranci".

IDEALEN ZAKON

Po starosti bi bila lahko njegova prababica, a postala je njegova žena. Slika kaže ta srečni zakonski par, namreč 32-letno Mrs. Blanche La Blanc in njenega 32letnega soproga, Angelo Cebello, ki sta se nedavno poročila v Los Angeles.

IZ NEODREŠENE DOMOVINE

Zalostne številke iz Julijske Krajine

Trst, 25. dec. — Nedavno so bili objavljeni stat. podatki po ljudskem štetju, ki se je vršilo 21. aprila 1931. Podatki se nanašajo na vseh pet primorskih provinc: goriško, tržaško, puljsko, reško in zadarsko in so zelo zanimivi zlasti po dejstvu, da ni najti v njih niti najmanjše omembe narodnostne pripadnosti prebivalstva. Izvzemši inozemce, ki se pa navajajo samo po državni pripadnosti, je pač tu vse, kar leze ino gre, izključno — italijansko.

Prebivalstvo in občine. — Ob imenovanem ljudskem štetju je bilo na vsem primorskem ozemlju, ki meri 8878,8 štirjakega kilometra, 978,942 prebivalcev, ki so prebivali v 128 občinah. Moških je bilo 492 tisoč 243, žensk pa 486.699, in so bili potentakem moški v večini.

Med 128 občinami je bila samo ena, tržaška, ki je imela nad 100,000 prebivalcev (Trst je štel 249,574 prebivalcev, skoraj točno toliko, kolikor jih je imel leta 1910), nad 50,000 dve, Pula in Reka, nad 25,000 ena, Gorica, nad 10,000 pa jih je bilo 11: Zadar, Rovin, Poreč, Piran, Koper, Milje, Pazin, Tržič, Postojna, Gradiška in Idrija; 29 nad 5000, 32 nad 3000, 20 nad 1000 in pet od 500 do 1000.

Po starosti je bilo prebivalstvo razdeljeno takole: izpod 20 let 378,151, med 20 in 50 leti 418,371, med 50 in 60 leti 83,965, a nad 60 let 99,238.

Samci so daleč presejali oženjene. Med 978,942 prebivalci je bilo 559,445 samecev in samice, 342,742 poročencev, 72,325 vdovcev in vdov, 3785 ločencev, 534 razporočencev in 110, za katere se ne ve, ali so samci ali ne.

Zanimivo je dejstvo, da se v Primorju zelo hiti z zakonom. Najmlajša poročena je imela 14 let, 11 jih je bilo s 15 leti, 55 s 16, 145 s 17, 366 s 18, 651 s 19 in 1154 s 20 leti, dočim je imel najmlajši poročenec 15 let in jih je bilo pet takih, 7 s 16 leti, 12 s 17, 21 s 18, 55 s 19 in 465 s 20 leti. Vdova je bila 1 s 15 leti, 2 s 16, 1 s 17, 6 s 20; vdovca 2 s 15, 3 s 16, 2 s 18, 6 s 19 in 1 s 20 leti.

Pošast analfabetizma. — Dočim se je v prejšnjih letih naše Primorje ponašalo z vso pravico s svojo pismenostjo in zlasti v slovenskem delu že skoraj ni bilo nepismenega človeka, se je pod dvajsetletno velevkulturno italijansko upravo analfabetizem razpasel tako strahovito, da je naše Primorje sedaj tudi v tem pogledu že izenačeno z "materjo domovino", zlasti pa njeni najzapuščenejšimi prede-

li: Kalabrijo, Sicilijo in Sardinijo. Tržaški fašistični listi se ne morejo prečuditi temu srmatnemu dejstvu in seveda ne mečejo krivde zanj na nasilno poitalijančenje šole, ki je edino krivo to propasti ljudske pravde, temveč na — priseljenca, ki so seveda Italijani iz starih pokrajin, kar pa je tudi veleznačilno, dasi nehotično priznanje kulturne vrednosti tistih, ki so si prisvojili naše Primorje, in pa na "redko naseljene kraje, ki nimajo šole, ali pa vsaj ne v bližini."

Je pa tudi res strahovita številka 107,804. Toliko analfabetov med 978,942 prebivalci, nad 11 odstotkov, dočim so bili prej razsežni predeli, kjer ni bilo niti enega odstotka, a v najzapuščenejših krajih istrskih nikjer nad 6 odstotkov! In kar je najznačilnejše: od 127,361 šoloobveznih otrok je bilo 126,843 dejanski tudi vpisanih v šolo, odstotek, kakor ga ne izkazuje nobena druga pokrajina v Italiji. Pa vendar toliko analfabetov! Kaka je šola, ki vzgaja — analfabete?!

Po strosti se deli nepismenost takole: nad 64 let 28,047, od 40 do 64 let 41,548; od 20 do 39 let 26,084 deloma že v italijanski šoli, od 6 do 19 let 12,121 (izključno v italijanski šoli). Po spolu je bilo nepismenih 44,419 moških in 63,313 žensk.

Družinsko in stanovsko življenje. — Vse prebivalstvo je živelo v 221,605 družinah in 2662 sožitjih (hotelih, penzijah, skupnih nastaniščih, zavodih itd.). Največ družin, 40,536, je bilo troosebni, 38,566 jih je bilo četroosebni, 29,554 peterosebni. Deseterosebnih družin je bilo 2067, 16 in več oseb pa je bilo samo v 164 družinah.

Po stanu je bilo 55,287 kmet-skih posestnikov, 1462 kmet-skih najemnikov, 3427 polovičarjev in kolonov, 2020 drugih poljedelcev, 5729 poljedelskih dninarjev, 6336 industrialcev, 12,975 trgovcev, 7702 rokodel-

ca, 58,640 delavcev, 11,278 poslov, 2691 vojaštva brez častnikov, 5939 izvrševalcev svobodnih poklicev, 1369 častnikov, 21,399 uradnikov, 1778 rentnikov, 23,273 brez stalnega poklica. Kmetске družine so šteje 378,684 članov, delavske 233,392, uradniške 74,953, trgovske 51,261, rokodelske 29,700, industrijske 27,120, brezpoklicniške 57,255. V sožitjih je živelo 45,277 oseb, tako v bolnišnicah, cerkvenih kolegijih (2924), seminarjih (865), civilnih zapori (1421), na trgovskih ladjah (4544), v hotelih (6079) in sožitjih "druge vrste" 2474.

Taka je torej primorska statistika. Razveseljiva ni v nobenem pogledu, pač pa v tem in onem naravnost srmatna. Toda ta srmatota — ni naša srmatota!

Ukinjenje goriške nadškofije?

Neki ljubljanski list poroča, da je letošnji uradni list goriške nadškofije objavil dva dekreta, ki se nanašata na goriško nadškofijo ter na podrejni ji škofiji v Trstu in Poreču. Dekreta sta izšla od konzistorialne kongregacije. Prvi dekret se nanaša na ločitev dekanij in župnij od ljubljanske in krške škofije, katere so sedaj na italijanskem ozemlju. Drugi dekret pa določa, da se glede na izvršeno ločitev ljubljanske in krške škofije od goriške nadškofije, tržaška in poreška škofija ter goriška nadškofija, kolikor to zadeva škofijske konference, priključijo beneškemu patriarhatu, dokler sv. stolica ne bo drugače odredila.

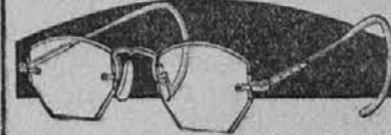
ŠIROM JUGOSLAVIJE

Gorelo je

V Levcu pri Celju je pred nedavnim izbruhnil požar pri levškem mlinu, ki je zgorel z hišo vred. Gasilcem se je vendar posrečilo da so obvarovali pred ognjem zraven stoječo žago in gospodarsko poslopje. Škoda je velika.

Mesa so si zaseleli

V vasi Zakal pri Strahovici nad Kamnikom, je žena posestnika Zobavnika, po domače pri Nuku, nesla nekega jutra, kakor po navadi hrano tolstemu prašiču v svinjak. Čudno se ji je zdelo, da je žival ni opominjala, naj hitro prinese. Še bolj se je začudila, ko je videla svinjak prazen, na tleh pa vse krvavo. — Tatovi so tolste-ga ščetinca na mestu zaklali in

Varujte vaše oči

Ako vas nadleguje glavobol; ako vam solzijo oči in se hitro utrudijo; ako imate krivogled; tedaj je to znamenje, da morate dati vaše oči preiskati.

DR. JOHN J. SMETANA OPTOMETRIST

Zdravnik za oči

25 let skušnje v zdravstvu za oči. 1801 SOUTH ASHLAND AVE. CHICAGO, ILL. Telefon Canal 0523. Uradne ure: Od 9. ure dopoldne do 8:30 zvečer.

Društvo sv. Jožefa

ŠT. 169, K. S. K. J. CLEVELAND, (Collinwood) O.

Društvo zboruje vsak tretji četrtek v mesecu v Slov. Domu ob 7:30. Ako se niste član tega največjega društva v naselbini, se vas opozarja, da se takoj vpišete dokler niste še prestari.

V društvo se sprejemajo moški in ženski v starosti od 16. do 55. leta. V mladinski oddelki pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.

LAWRENCE LESKOVEC, predsednik. FRANK MATOH, podpredsednik. GEO. PANČUR, tajnik. 829 E. 143rd Street. JOHN OMERZA, blagajnik. JOHN TRČEK, zapisnikar.

Končajte revmatične bolezni s tem receptom lemonnega soka

Tekom 48 ur navadno, pogosto pa preko noči, iztisejo boleline revmatizma ali nevritide in ostali sklepi se zmečkajo. Kaka silna, blažena odročnost! Dobite si svoj REV. PRESCRIPTION. Zmešajte ga doma s kvartom vode, dodajte soka štirih lemonov. Po eno namizno žlico dvakrat na dan je vse, kar potrebujete. Ako ne boste v nekaj dneh nad vse veselili učinka, se vam bo denar povrnil. Poakusite in preizkusite na brez rizične. Napredni, priporočeni in garantirani pri vse vodilnih drogerijah.

Nesreča

Marija Zirovnikova, žena delavca in žagarja v Ljubljani, je pomagala svojemu možu pri delu na cirkularko. Malo nerodno se je pred cirkularko zasukala in že jo je žaga zgrabila za levo in ji odrezala nekaj prstov.

Vlom

Nedavno se je neke noči splazil v poštni urad na Viču neznan vlomilec in odnesel prav dober plen, okoli štiri tisoč Din. Na srečo ni opazil, da je bila v bližini blagajne, katero je odnesel, skrite še večja svota.

Napaden

Pri Sv. Trojici v okolici Rogaške Slatine so neznan fantje s kamenjem napadli 20-letnega brusarja Martina Jagodica in ga nevarno poškodovali.

Zaradi mejnikov

V vasi Odri pri Zagrebu je rodbina Hakić delila zemljo. Med bratoma Tomažem in Jurijem pa je nastal prepri, ki je trajal več dni in naposled privedel do streljanja. Jurij je napadel Tomaža in ustrelil nanj z revolverjem. Kroglja je zadela Tomaža v sence. Prepeljali so ga brž v Zagreb na kirurško kliniko, kjer so mu nudili pomoč, vendar je prav malo upanja, da bi ostal pri življenju.

Jetika v Zagrebu

Zagrebski zdravnik dr. Starrič je izdal knjigo, v kateri na podlagi statistike pokaže, kako razsaja jetika v Zagrebu, zlasti med revnejšimi sloji. Dokazal je, da jih izmed sto umrlih, umre za jetiko nad 33 in pol odstotka.

Glavo si je razbil

V Vurmatu nad Selnico ob Dravi se je dogodila nesreča, ki je zahtevala življenje 48-letnega tesarja Ivana Stražišarja. Stražišar je delal s tesarjem Matijo Pirnatom v gozdu. Na strmi zmrzli poti je Stražišarju spodrsnilo, da je padel. Zdrknil je naglo po dolgi strmini in z vso silo zadel z glavo v bukev, kjer je obžal. Umrl je na poti v bolnico.

GLEDE

STENSKIH KOLEDARJEV, ki jih je izdal letos "Amerikanski Slovenec", odgovarjamo vsem onim, ki sprašujejo, če jih pošiljamo tudi v stari kraj, odgovarjamo, DA JIH POŠILJAMO.

Stenski koledarji stanejo za stari kraj S POŠTNINO VRED 20c, katere nam je poslali v znakah ali drugače z natančnim naslovom za stari kraj, in mi jih odpravimo naprej. Torej, kdor želi stenski koledar naročiti svojcem v stari kraj, to lahko stori, kakor omenjeno. KNJIGARNA "AMER. SLOVENEK" 1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

Kačje olje

je prineslo oljavo tisočim trpečim. In kar je storilo za druge, bo storilo za vas. Nihče trpeti še nadalje na revmatizmu, nevralgiji, otrplih in bolečih mišicah, prehladu v prsih, duševnem kašlju in podobnih bolečinah. Kupite svoje olje izstruženo za struženo Millerjevo olje (znano kot "Snake Oil"), uporabljajte ga po navodilih in zavedajte se, kaj pomeni, ako ste proti bolečinam. Proste stvari nazloži debelo podlato tekom treh minut. Ni čudno, da nudi tako hitro in stalno odpravo.

IZ SLOV. NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani)

ob 7:30 se bo pa vprizorilo tri-dejansko igr "Rodoljub iz Amerike", kjer nastopi 16 oseb. Vstopnina bo samo 25c, mladina prosta.

Vedno dosti veselja je med nami, kadar mi krvni ali pa Jednotini bratje in sestre obhajajo naš rojstveni dan. Če pa mati proslavlja tako veliki svoj dan, pa prihajajo iz vseh strani nje zvesti sinovi in hčere vsled vdanosti in ljubezni do nje, da ji čestitajo in ji izročijo vsak svoj dar.

Sobratje in sestrestre! Omenil sem že, da bo naša podporna mati KSKJ. proslavila svoj 40-letni rojstni dan v naši naselbini; njen pravi rojstni dan je pravzaprav 2. aprila, toda mi ga bomo obhajali že nekaj tednov prej vsled tega, da bomo imeli med nami tudi več glavnih uradnikov navzočih.

Ze danes vljudno prosimo in vabimo vse naše Jednotarje in Jednotarice iz Milwaukee, W. Allis, tako tudi iz Sheboygana, Waukegana, North Chicago in drugih bližnjih naselbin, da se izvolite vsi brez izjeme udeležiti te naše velike Jednotine jubilejne slavnosti. Res je, da vlada še brezposelnost ali depresija tudi med nami, in se bo morda marsikateri izgovarjal, da mu financa ne dovoljuje priti na to slavnost; vsak tak član in članica naj se pravčasno zgłosi pri podpisaneu, pa bo dobil tiket ali vstopnico brezplačno.

Ko kaka mati praznuje svoj rojstni dan, ji njeni otroci donesajo razne darove. Vprašajmo se: "Kakšen dar bomo pa mi prinesli v omenjeno dvorano dne 28. januarja, ko bo naša ljubljena podporna mati — Jednota — obhajala svoj 40-letnico?" Najlepsi dar bi bil, da bi vsako društvo pridobilo 10 novih članov in članice, da bi število znašalo najmanj 40 novih moči. Tar primeren in naj-lepsi dar bi pripeljali seboj v dvorano, da ga bo zamogel sprejeti naš agilni predsednik brat Opeka, kot Jednoti poklonjeno spominsko darilo. Sobratje in sestre živeči v naselbini! Začnimo s predpripravi-tami takoj, da bomo ta naš cilj in to naše delo tem laglje v polni meri izvršili! — Z vdanostnim pozdravom,

Joseph Windishman,

tajnik org. skupnih dr. KSKJ.

IZGUBLJENI PRIJATELJI

Canon City, Colo. — V tukajšnji zdravno kaznilnico sta se v sredo povrnila dva jetnika, Del Hanlon in P. W. Han-ling, ki sta bila svoječasno izpuščena pod parolo, a sta bila obsojena nazaj vsled nekega rop v Denverju, s katerim sta bila v zvezi. Dočim pa sta imela prej v ječi dosti prijateljev, so se zdaj vsi obrnili od njih in so jima bili tako očitivno sovražni, da so ju morale oblasti postaviti pod posebno varstvo.

Društvo 'SV. JERONIMA'

ŠTEV. 153, K.S.K.J., CANONSBURG, PA.

Ustanovljeno dne 19. aprila 1914. Šteje nad 200 članov v obeh oddelkih. Sprejema vse zavedne katoliške Slovence in Slovenke od 16. do 55. leta in v ml. oddelku od rojstva do 16. leta. Član ali članica, ko oboli, naj se takoj javi pri društvenem tajniku in potem naj se ravna po pravilih. Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v lastnem prostoru.

Odpor za leto 1933:

Predsednik MIKE F. TOMŠIČ, Box 217, Houston, Pa. Tajnik JOHN BEVEC, Box 16, Strabane, Pa. Blagajnik ANTON TOMŠIČ, Box 94, Strabane, Pa.

"ČRNI MOŽ"

POVEST IZ
PRETEKLIH
DNI
Spisal K. M.

"Kakor vidim, se bom moral odreči vajini družbi, drugemu pa ne, Marta. Če boš potrebovala varstvo, me samo poklič!"

"Varstvo sem jaz, gobec! Tebe ne potrebujem. Nihče te ne potrebuje," zakriči Poljanec, pograbil hčer za komolec in jo bolj vlekel proti svoji mizi, kakor vodil. "Tu imaš plesalko, četovodja," je zaklical. "Videli bomo, kdo bo odločil!"

"Dobro, bom pa takoj zaplesal! Naprej, dekle! Fantje, vi pa pazite!" se je obrnil k vojakom. "Kdor bo zgoagal delo, zleti skozi vrata!"

Vzel je Marto iz očimovih rok in se postavil pred druge plesalce, ki so že čakali.

Polglasno mrmranje se je čulo izza miz, kjer so sedeli domači fantje. Zmerjali so vojaštvo, da sili domače dekle na tako sirov način k plesu, in razen tega še dekle, ki so ga vsi tako radi gledali. Jezilo pa jih je tudi to, da se je postavil pred druge plesalce, ki so si že pred njim izbrali tovarišice za ples. Marta je proseče pogledala Rajka, ki je vstal. Rajša se je odločila, da pleše s človekom, ki ga ni marala, kakor da bi povzročila nov pretep. Toda Rajko jo igrati. Potem je stopil k četovodji in mu reče, da stal sredi sobe, ukazal godecem, da nehakel, da so vsi navzočni slišali:

"Plesalka je moja. Vse plesaje oddala meni, Marta, prosim te, dakaj mi roko!"

"Sem, vojaki!" je zaklical Grmov.

Rajko se je umaknil za korak nazaj in dejal domačim fantom:

"Kdo je tolikan pogumen, da bo potegnil z mano? Sem vsi tisti, ki vam je kaj do plesalk in ki se ne pustite zasmehovati!"

V trenutku so bili vsi fantje pokoncu. Jeli so slačiti suknjiče. Postavili so se k Rajku. "Odprite vrata na stežaj!" je ukazal Rajko in stopil pred svojega nasprotnika.

"Zdaj ste spet na vrsti, gospod četovodja! Napovedali ste vojno, pa jo imejte! Ali dobim svojo plesalko ali pa" — dvignil je roko in pokazal na vrata — "najprej skozi okno, a zdaj skozi vrata!"

Vojski so videli mišičaste roke zastavnih vaških fantov in njihovo premoč. Počasi so se umaknili nazaj in pustili četovodjo samega sredi izbe. Tudi on je opazil, da so ga vsi zapustili. Uvidel je, da bo izgubil boj, ker so fantje močnejši od njegovih in se tudi na svoje vojake ne bo mogel zanesti. Izpustil je Martino roko.

"Lepo, No, saj gre tudi brez pretepa," se je zasmejal Rajko.

"Kdor ima kovinaste gumbe na suknjiču in bo čez pet minut še v gostilni, bo letel ven! Pokazal vam bom, kaj se pravi siliti dekleta in se napihovati! Zdaj pa zaplešimo!"

Godci so pritisnili. Plesal je z Marto, čeprav se je hotel Poljanec upirati. Drugi so mu sledili, vojaki pa so se drug za drugim počasi porazgubili. Samo četovodja je ostal pri svojem zaščitniku Poljancu. Ko je poteklo pet minut, je stopil Rajko k njemu:

"Ven!"

Prijel ga je za vrat.

Tedaj se je vmešal Poljanec: "Pusti ga, drugače boš imel z mano opraviti."

"Povedal sem ti že, da se te bom ogibal, Poljanec. Le na moja pota nikar ne hodi. Četovodja mora iz hiše in konec besedi!"

"Ne, tu ostane! In moje dekle pusti pri miru. Nobene pravice nimaš do nje. Z njo bo plesal tisti, komur bom jaz dovolil!"

"Kdo bo dovoljeval? Kje imaš pravico? Ali si mar njen oče ali pa varuh?"

"Oče sem in ji ukazujem, naj pride takoj k meni."

"Očim si, mučilec in sirovina! Rečem ti, Po-

ljanec — če se bo kdaj Marta pritožila, da si z njo grdo delal, bom dosegel, da ti vzamejo varuštvo nad njo. Tu naj ostane, pri materi, toda samo tako dolgo, dokler se bo meni prav zdelo! Zdaj pa, možic, ven!"

Četovodja je pograbil za ročnik sable in jo hotel izdreti. Toda še preden je utegnil to storiti, je že zletel med fante, ki so stali za njim, in so ga pehnili dalje, do vrat. Sam ni vedel, kakor je priletel čez stopnice. Glava ga je bolela, še bolj pa to, da ga je mladi Potočnik že drugič osramotil.

Počasi je šel proti domu. Ko je korakal mimo Potočnikove hiše, je grozeče dvignil pest.

"To si bom zapomnil! On in Črni mož morata biti moja. Prvi zaradi ljubezni, drugi zaradi časti!"

Premišljeval je, kako bi se najlaže brez nevarnosti maščeval. Zamisljeno je sedel doma za mizo, dokler se ni vrnil Poljanec z ženo in hčerjo. V gostilni je ostal miren in tudi med potjo ni izpregovoril niti besedice. Rajkova grožnja, da bo izgubil varuštvo nad pastorko, je učinkovala. In čutil je, da se ne boji samo njegove telesne premoči, ampak tudi duševne.

"No, lepo si držal besedo!" je dejal četovodji, ko je stopil v vežo. "Najprej se delaš, kakor da bi ga hotel mimogrede v žep vtakniti, potem pa pustiš, da te vrže ven! Presneto junaški si, toda samo z jezikom, ne pa s pestjo!"

"Molči!" je jezno odvrnil četovodja. "Kje pa je ostala tvoja pomoč, ki si o njej vedel toliko povedati. Ko bi se bilo moralo začeti, si napravil tak obraz, kakor bi ti bila toča žito pobila. Saj ti ne bi škodilo nekaj novih marog čez nos. Pri meni pa je drugače. Kaj bi rekel nadporočnik, če bi dobil kaj znamenje ali pa če bi me celo kaj polomil?"

"Kar vtakni roke v žep in daj, da te postavim v stekleno omaro. Tam boš na varnem. Svetujem ti pa, da ga naznaniš sodišču. Nad vojakom se je izpozabil in hudo bo kaznovan!"

"Govoriš kakor knjiga, samo kakšna! Marta se je oddala, jaz pa na tvojo izpodbudo nisem popustil, ampak poklical svoje fante na pomoč. Sam sem kriv in lahko bom vesel, če me on ne naznani. In komu se moram za to sramoto zahvaliti? Tvojemu dekletu in tebi! Ona se je vanj zagledala, ti pa imaš samo jezik velik, korajžo majhno. Tako sem moral iti kakor lisjak, ki je pustil rep v pasti!"

"Vanj se je zagledala? Ali si pri pravi pameti? Da bi se moja hči zagledala v Potočnika, ki me je tako zdelal? No, to je loterija, v kateri bo dobil figo ali pa še tiste ne!"

"Že prav! Kar v naročje mu jo položi in Poljančevu hišo zraven. Grm bo že dobil takšno, ki se bo podala k njegovim tisočakom! Zdaj pa se mi ne ljubi več s teboj prepirati. Najprej moram dobiti Črnega moža in nagrado, ki je razpisana na njegovo glavo. Potem me čaka poročniška čast!"

"No, jaz ti bom prvi čestital," se je dvoumno zasmejal Poljanec. "Potem bo tudi Marta drugačna. Gospod poročnik se sliši drugače kakor gospod četovodja. Le hitro opravi svojo nalogo! Morda ga ujameš še danes za streliščem, če boš imel srečo!"

"Imel jo bom! Osel si, Poljanec, da veš! Dvajset mož imam, nadporočnik pa pride tudi z dvajsetimi. Skupaj nas bo štirideset, pa še domači granicarji in lovci pridejo! Zdaj pa moram iti še na kratek pogovor z vojaki. Ne smem zapravljati časa."

(Dalje prih.)

Lep zaslužek vam nudi kampanja "Amer. Slovenca"!

Znanstvene in poučne knjige

ki jih ima v zalogi knjigarna Amerikanski Slovenec:

AJDOVSKI GRADEC, Dr. J. Tomišek	20c
AMERIKA in AMERIKANCI, Rev. J. M. Trunk	\$4.00
BRESKEV in MARELICA, Pouk kako vzgajamo in oskrbujeemo	40c
DOMAČI VRT, Praktičen navod, kako ga uredimo. M. Humek	\$1.50
DOMAČI ZDRAVNIK, po naukih in izkušnjah župnika Kneippa	\$1.50
DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, Fr. Duler	\$1.25
DRŽAVLJANSKI KATEKIZEM, o pravicah in dolžnostih ameriških državljanov	25c
DUŠEVNA RAST OTROKA in MLADOSTNIKA, Dr. K. Ozwald	75c
FILOZOFIJA, Fr. Veber	\$1.50
GOSPODARSKA GEOGRAFIJA, Dr. V. Šarabon	\$1.25
GRADJANSKI KATEKIZEM, za Hrvate o pravicah in dužnostih ameriških gradjana	25c
IDEJNI PREDHODNIKI, današnjega socializma in komunizma	75c
IZPOVEDI SOCIALISTA, Od socializma do duhovništva	60c
KAKO SI OHRANIMO LJUBO ZDRAVJE, Dr. H. Vedenik	25c
KITAJCI IN JAPONCI, Jos. Stare. Življenje in šege narodov Daljnega vzhoda	41c
KLETARSTVO, B. Kalicky	\$2.00
KNJIGOVODSTVO, 2 del. Iv. Podlesnik	\$1.00
KNJIGA O ŽIVLJENJU, Aleš. Useničnik	85c
KRATKA ZGODOVINA SLOVENSKEGA SLOVSTVA, Dr. Iv. Grafenauer	\$1.00
KREK, Izbrani spisi 1. zvez. Iv. Dolenc	\$1.00
LJUBAVNA in SNUBILNA PISMA	31c
MILOSRDNOST DO ŽIVALI	25c
MLEKARSTVO, s črticami o živinoreji	\$1.00
NARODNO GOSPODARSKI ESEJI, Dr. A. Gosar	31c
NASVETI ZA HIŠO IN DOM, I. Majdič	75c
NAŠE GOBE, Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob	\$1.50
NAUK O ČEBELARSTVU, Fr. Rojina	50c
OB 50 LETNICI dr. Jan. Ev. Kreka	25c
O ČLOVEŠKEM RAZUMU, J. Locke. Znanstvena razprava	\$1.25
OD SRCA DO SRCA, Slovenskim Amerikancem v premislje	25c
OSMERO BLAGOV ali nauk o srečnem življenju	\$1.00
OSNOVNA NAVODILA ZA ZDRAVLJENJE MALARIJE, Dr. I. Matko	15c
GOSPODINJSTVO, S. M. Purgaj. Navodila za praktično gospodinjstvo	\$1.25
OSNOVNI POJMI MODERNEGA BANČNIŠTVA IN BORZNIŠTVA, A. Jamnik	75c
OSNUTEK SLOV. NAROD. GOSPODARSTVA, M. Brezigar	75c
OSNOVNI POJMI MEHANSKE TEHNOLOGIJE KOVIN v zvezi tvarinoznanstvom	\$1.00
PEROTINAR, 1. in 2. letnik. Vsak po	90c
POD DOMAČIM KROVOM, Poučna knjiga o vzgoji PODKOVOVSTV, Pouk kovačem in konjerejem	75c
PODOBJE IZ MISIJSKIH DEŽEL	40c
POGLED V NOVI SVET	15c
POLITIČNE STRANKE, Pouk o politiki	\$1.50
POLJEDELSTVO, Gospodarjem v pouk	60c
POŠTNO IZRAZOSLOVJE, Nemško-slovensko, Jos. Petrič	25c
PRAKTIČEN SADIJAR, Nauki za sadjarje	\$2.00
PRAVILA ZA OLIKO, Okrajšano po knjigi o lepem vedenju	75c
PRAVOSLOVJE, Dr. F. Grivec	45c
PRVA POMOČ, Dr. Mavr. Rus	\$1.00
RABOJEMNO PRAVO, Dr. F. Mohorič. Navodnik in zakon	45c
RAČUNAR V DINARSTVU IN KRONSKI VELJAVI	75c
RASTLINSKI IMENIK slovenskih dežel, Slov.-latinsko-nemški, Al. Benkovič	25c
RAZLIČNO BLAGO, A. M. Slomšek	\$1.25
REJA DOMAČIH ZAJCEV, Dr. S. Vozska	45c
SADJE V GOSPODINJSTVU, Nauk o ravnanju s sadjem, o domači uporabi in konzerviranju	75c
SADNI MOŠT ALI SADIJEVEC, Kako ga izdelujemo in kako z njim ravnamo	50c
SAMOZNAKI SLOVENSKE STENOGRAFIJE, A. Robida	15c
SLOVARČEK k Ovidijevim pesmim, A. Dokler	75c
SLOVENCI, desetletju 1918—1928, Dr. J. Mal.	\$5.00
SLOVENCI, Fr. Erjavec. Zemljepisni zgodovinski politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled	\$1.25
SLOVENSKA KUJARICA, S. M. Fey, Kalinšek	\$5.00
SLOVENSKA STENOGRAFIJA, F. Novak, 1. in 2. del. Vsak po	60c
SLOVENSKA STENOGRAFIČNA ČITANKA, A. Robida	95c
SLOVENSKI ŽUPANI V PRETEKLOSTI	25c
STO IZLETOV, po Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem, R. Badjura. Informativna knjiga za izletnike	\$1.45
SLOVENSKA ŽENA, v dobi narodnega preporoda	50c
SVETA RUSIJA, Dr. F. Stele in Fr. Treseglav	45c
TRAVNIŠTVO, J. Turk. Slovenskim živinorejcem v pouk	45c
UČITELJ V BOJU PROTI ALKOHOLIZMU, Iv. Strukelj in R. Horvat, 1. in 2. zvezek. Vsak po	45c
UVOD V FILOZOFIJO, Al. Useničnik, 1. in 2. zvezek. Vsak po	\$1.25
UVOD V KRŠČANSKO SOCIOLOGIJO, Dr. Al. Useničnik	40c
VARNICA KUJARICA, Marija Remec. Navodila za pripravo okusnih jedil s skromnimi sredstvi	\$1.50
VINARSTVO, Andrej Žrnovc	\$2.00
VLADAR, Nice, Machiacci. Lastnosti, ki naj bi jih gojila vladajoča oseba	40c
VZOR-ČLOVEK ALI OSEBNOST KOT IDEAL, Dr. J. Jeraj	50c
VZGOJNA METODA, Bl. Janeza Bosca	50c
VZORNA GOSPODINJA, Giz. Majeva	85c
ZA KRŠČANSKI SOCIALIZEM, Pomisleki in odgovori, Dr. Gosar	50c
ZAZNAMEK OKRAJŠAV KORESPONDENČNEGA PISMA, Fr. Novak	50c
ZBIRKA DOMAČIH ZDRAVIL, kot jih rabi slov. narod	85c
ZDRAVILNA ZELIŠČA	35c
ZGODOVINA BREZOVIŠKE ŽUPNIJE, Jos. Novak	95c
ZGODOVINA PARE DOMŽALE, Franc Bernik	\$1.00
ZGODOVINA NOVEJŠEGA SLOV. SLOVSTVA, Iv. Grafenauer	\$1.25
ZGODOVINA SLOV. NARODA, Dr. Jos. Gruden, 1.—6. zvezek. Vsak zvezek po	60c
ZDRAVLJE IN BOLEZEN, v domači hiši, Dr. J. Potrata	75c
ZGODOVINA UMETNOSTI PRI SLOVENCIH, HRVATIH in SRBIH, Dr. J. Mal.	\$1.50

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order, bančnem draftu ali v znakah. Knjige pošiljamo poštne proste. Vsa naročila pošljite na:
Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

NE POZABITE NA OBČNI ZBOR BARAGOVE ZVEZE!

V sredo zvečer ob 7. pri kot je že bilo naznanjeno, bo pri sv. Štefanu v Chicagu občni B. Z. Zoper je eno leto za nami. Vsako leto smo en korak naprej do cilja, ki smo si ga začrtali pri ustanovitvi te prevažne organizacije. Peto leto teče, odkar je bila na katoliškem shodu v Lemontu sestavljena in sprejeta resolucija: *Prvi veselovenski katoliški shod, vršec se ob priliki stoletnice prihoda prvega slovenskega misijonarja v Ameriko — škofa Friderika Barage, ki je umrl v sluhu svetosti, srčno želi, naj se čim prej prične akcija za njegovo proglašenje blaženim.* — V ta namen zaprosi glavni odbor katoliškega shoda marquetteškega škofa, da podvzame za to potrebne korake. To je bil začetek. Maršiko morda misli: Začeli ste, pa dokončati ne morete. Tem velja: Tako važna in velika zadeva potrebuje časa. Povedano bodi, da so zdaj glavne ovire odstranjene in da je delo namerno naravnost proti cilju. Za zadevo je zainteresiran postavna cerkvena oblast, ki ima edina moč, položiti krono na naše delo. Postavna oblast je škof Nussbaum iz Marquette, Mich, kjer je Baraga umrl in kjer ležijo njegovi ostanke. Skozi škofijski urad v Marquette mora iti vse, kar hoče biti venčano z uspehom v tem oziru. Brez česar bi ne mogli niti en korak naprej, to se je zgodilo letošnje poslovno leto Baragove

Zveze, v Marquetteju je bila ustanovljena škofijska komisija in postavljen je bil posebni postulator za Baragovo beatifikacijo. Brez skrbi lahko rečemo: Brez Baragove Zveze bi se to ne bilo nikdar zgodilo. Baragova Zveza sama iz sebe nima moči našega svetniškega škofa postaviti na oltar, je pa ona tista, ki oltar zidaja za Barago. Velika njena zasluga je, da zainteresirata cerkveno oblastin ljudstvo za plemenito zadevo. Tudi ljudstvo je treba navdušiti! To je velike važnosti. Mnogi že kar gorijo za Baragovo čast. Najraje bi že šli sveče prižigati na Baragov oltar. Ali ponekod je pa še vse premalo zanimanja za to sveto podjetje. Nobena stvar ne bo našega naroda bolj odlikovala med ameriškimi narodi, kot oltar na čast Slovenca — Amerikancu. Nobena stvar ne bo verskega ognja v naših srcih bolj razplamtelja, kot prošnja: sv. Friderik Baraga, prosji za nas! Zato vsi na delo! Vsakdo lahko prinese kamenček za mogočno stavbo. Kar mogoče dosti se nas naj zbere na občnem zboru, kjer bomo naredili načrte za novo delo.

Člani Baragove Zveze! Ne pozabite na letno članarino. V dohodnem času bomo zelo rabili nekaj denarja.

Na svidenje častivci Baragovi!
P. Odilo, O.F.M., tajnik B. Z.

PRED ZDRUŽITVIJO PREDVOZNIH LINIJ

Chicago, Ill. — Dolgotrajna zadeva poenotenja tukajšnjih transportnih sistemov se, kakor kaže, bliža rešitvi. Gre predvsem za to, da se uvede enoten vozni sistem za cestno železnico in za nadulično železnico, kateri ste doslej poslovali vsaka za se in potniki so morali posebej plačati, ako so prestopili s cestne na nadulično železnico, ali pa obratno. Že par let se je delovalo na to, da naj bi bil isti vozni listek veljaven za obe liniji, vendar se je stvar zavlačevala tako dolgo, da je zadnje leto mestni svet zagrozil, da bo mesto prevzelo v svoje roke transportacijo, ako ne bo prišlo najkasneje do 31. januarja do zaželenega reda. Pretekli teden se je federalno sodišče obrnilo na mestni svet in apeliralo nanj, naj rok nekoliko podaljša ter obenem objavi, da se bo zadeva uredila do okrog 15. marca.

PRVI LEV NA JAPONSKEM

Abesinski neguš je podaril mikado levji par. Mikado z družino je takoj obiskal mestni zverinjak, kjer je ogledal darilo. Tokijski meščani oblegajo zverinjak ves dan. To je prvi živ lev z levnjico, ki ga vidi Japonska (?).

RAZPOLOVLJENO LETALO

Nekemu letalcu, ki se je udeležil tekmovalnega poleta po Nemčiji, se je na zadnji etapi primerila nenavadna nezgoda. Kakšnih 100 km pred ciljem je odletela spodnja polovica le.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Vsem našim dragim naročnikom in prijateljem v Johnstownu, Gettysburgu in taboriščih okoli in državi Pennsylvaniji, naznanjamo, da je sprejel zastopništvo za naš list "Amer. Slovenec" Mr. Mathias Ključevšek, katerega vsem pravtoplo priporočamo, da mu grejo na roko in pomagajo širiti naš list. Zlasti sedaj, ko je letna kampanja za pridobivanje novih naročnikov za Amer. Slovenca, pravtoplo priporočamo vsem, da mu pomagajo, da pride tudi vrla Johnstownska naselbina v tej kampanji na površje. Živijo Johnstown in njegova okolica!

Uprava Amer. Slovenca.

Izšel je
**KOLENDAR
AVE MARIA**
za leto 1934.

Bogato ilustrovan in zanimiv po vsebini. Naročniki Ave Maria ga dobijo kot redno izdajo Ave Marije za januar. Za nenaročnike pa stane

**50 centov
AVE MARIA**
BOX 608,
LEMONT, ILLINOIS

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENE

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.